

France's *Indo-Pacific* *Strategy*

ภาพจาก: <https://i.pinimg.com/originals/f5/f5/5c/f5f55c4b26ac199d144682a754edca25.jpg>

Received: August 15, 2020
Revised: December 3, 2021
Accepted: December 21, 2021

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศส:
ความต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลงในสมัย
ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง ระหว่างปี 2017 ถึง 2021

French Strategy in the Indo-Pacific:
Continuity and Change under President Emmanuel
Macron From 2017-2021

รัชพนธ์ พีระพล¹
ณัฐนันท์ คุณมาศ²
คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Ratchaphon Peeraphol
Natthanan Kunnamas
Faculty of Political Science
Chulalongkorn University

-
1. นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
E-mail: peeratchaphon@gmail.com
 2. รองศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
E-mail: peeratchaphon@gmail.com

บทคัดย่อ

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศสประกอบด้วยสาระสำคัญสี่ประการ คือ การรักษาสันติภาพและความมั่นคง การเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับมหาอำนาจในภูมิภาค การสนับสนุนให้เกิดระเบียบโลกแบบหลายขั้วอำนาจ และการปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ บทความวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาเพื่อตอบคำถามว่า ปัจจัยใดบ้างในบริบทระหว่างประเทศที่จูงใจให้ฝรั่งเศสดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก ผลการศึกษาพบว่า การผงาดขึ้นมาของจีนภายใต้การนำของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง การเปลี่ยนแนวทางการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาในแบบเอกภาคินิยมของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ และการถอนสมาชิกภาพออกจากสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร เป็นเหตุจูงใจให้ฝรั่งเศสดำเนินยุทธศาสตร์ดังกล่าว นอกจากนี้ การนำแนวคิดเรื่องอำนาจของโจเซฟ นาย มาเป็นกรอบในการศึกษาพบว่า การใช้ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงเป็นอำนาจอันชาญฉลาดของฝรั่งเศส ที่ดำเนินตามนโยบายความยิ่งใหญ่ของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ ควบคู่กับแนวทางพหุภาคินิยมของสหภาพยุโรปเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองโลก และเพื่อสนับสนุนให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเกิดระเบียบแบบหลายขั้วอำนาจ

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก, อำนาจชาญฉลาด, นโยบายความยิ่งใหญ่, พหุภาคินิยม

Abstract

The French Strategy in the Indo-Pacific is implemented based on four main pillars: enhancing peace and security, increasing France's partnerships with the major regional players, strengthening the multipolar world order, and committing to address climate change. The aim of the study is thus to answer the question: "what are the key factors, with respect to the continuing international context, contributing to the motivation behind the The French Strategy in the Indo-Pacific?" The findings show that the rise of China under Xi Jin Ping's presidency, the American Unilateralism during Donald Trump's administration, and Brexit correspondingly contribute to the implementation of the Strategy. In addition, as the study was conducted with reference to Joseph Nye's Power framework, the researcher finds that France uses the Indo-Pacific Strategy as a Smart Power uniting both the Charles de Gaulle's policy of Grandeur and the European Union's multilateralism vis-à-vis the structural change of international relations and the promotion of multipolar order in Indo-Pacific region.

Keywords : The Indo-Pacific Strategy, Smart Power, The Policy of Grandeur, Multilateralism

1. บทนำ

ฝรั่งเศสเป็นรัฐเอกราชที่มีดินแดนอยู่ทั้งในทวีปยุโรปและบริเวณอินโด-แปซิฟิก จากการมีดินแดนโพ้นทะเลกระจายอยู่ทั้งในมหาสมุทรอินเดีย และมหาสมุทรแปซิฟิก ประกอบไปด้วย มายอตต์ (Mayotte) เรอูนียง (La Réunion) ดินแดนชีกโลกใต้และแอนตาร์กติกของฝรั่งเศส (The French Southern and Antarctic territories)¹ นิวแคลิโดเนีย (New Caledonia) วาลลิสและฟูตูนา (Wallis and Futuna) และเฟรนช์ โพลินีเซีย (French Polynesia) มรดกตกทอดจากยุคอาณานิคมนี้ ทำให้ฝรั่งเศสมีพื้นที่เขตเศรษฐกิจจำเพาะของตนเองในบริเวณอินโด-แปซิฟิกมากถึงร้อยละ 93 รวมถึงมีประชากรสัญชาติฝรั่งเศสอาศัยอยู่ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกรวมกันแล้วมากถึง 1.5 พันล้านคน และเป็นที่ประจำการของทหารฝรั่งเศสกว่า 8,000 นาย² ดังนั้น ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกนี้จึงมีความสำคัญในทางภูมิรัฐศาสตร์และภูมิเศรษฐศาสตร์สำหรับฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก

ในการเยือนประเทศออสเตรเลียอย่างเป็นทางการของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง (Emmanuel Macron) ปี 2018 ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกได้ถูกพูดถึงเป็นครั้งแรกจากการกล่าวสุนทรพจน์ของประธานาธิบดีมาครง ณ นครซิดนีย์ว่า เป็นการตอบสนองต่อความท้าทายโดยรวมที่เกิดขึ้นในภูมิภาค ซึ่งฝรั่งเศสจะทำหน้าที่เป็นมหาอำนาจที่มีความมั่นคง ประนีประนอม โดยทุกฝ่ายจะต้องได้รับผลประโยชน์และจะไม่ทิ้งใครไว้ด้านหลัง ต่อมาในปี 2019 กระทรวงยุโรปและการต่างประเทศของฝรั่งเศส (Ministry of Europe and Foreign Affairs) จึงได้ออกเอกสารอย่างเป็นทางการชื่อว่า French Strategy in the Indo-Pacific³ ตามมา นอกจากนี้ ภายในปีเดียวกันนางฟลอเรนซ์ พาร์ลี (Florence Parly) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของฝรั่งเศส ได้กล่าวถึงเอกสารอีกหนึ่งฉบับที่ชื่อว่า French Defense Policy in the Indo-Pacific ในเวทีการประชุมด้าน

ความมั่นคง Shangri-la Dialogue ที่สิงคโปร์ โดยมีสาระสำคัญมุ่งเน้นไปที่การมีเสถียรภาพในการเดินเรือ รวมถึงการแสดงความต้องการเป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์และข้อตกลงทางอาวุธกับหลายประเทศในภูมิภาคนี้ เพื่อที่จะสามารถปกป้องบูรณภาพทางดินแดนของฝรั่งเศส และเพื่อรักษาระเบียบที่มีกฎกติกาเป็นรากฐาน รวมไปถึงฝรั่งเศสยังให้ความสำคัญกับประเด็นความมั่นคงในรูปแบบใหม่ อาทิ การเปลี่ยนแปลงของสถานะภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ กล่าวได้ว่า ประเทศฝรั่งเศสเป็นประเทศแรกในสหภาพยุโรปที่นำแนวคิดอินโด-แปซิฟิกมาปรับใช้ในเชิงนโยบาย⁷ การออกเอกสารสำคัญต่อภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกทั้ง 2 ฉบับของฝรั่งเศสภายในปีเดียวกัน แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงได้ให้ความสำคัญต่อภูมิภาคนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งโดยปกติแล้ว ฝรั่งเศสจะออกเอกสารทางการด้านความมั่นคงประจำปี อยู่ในฉบับเดียวกันผ่านเอกสารการทบทวนยุทธศาสตร์และความมั่นคงแห่งชาติ (Strategic Review of Defence and National Security)

ดังนั้น บทความฉบับนี้จะศึกษาถึงสาระสำคัญที่ปรากฏในยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศส เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยในบริบทระหว่างประเทศที่มุ่งใจให้ฝรั่งเศสดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จากเอกสารทางการของฝรั่งเศส และสุนทรพจน์ของผู้นำประเทศรวมไปถึงบุคคลสำคัญ เช่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เพื่อนำเสนอสาระสำคัญในการดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก ซึ่งข้อมูลระดับปฐมภูมิดังกล่าวจะนำมาศึกษาพร้อมกับข้อมูลระดับทุติยภูมิ ประกอบไปด้วยบทความและเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก เพื่อวิเคราะห์ให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่นำมาสู่สมัยของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง

ในบทความนี้ ข้าพเจ้ามีข้อถกเถียงว่า ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกสะท้อนให้เห็นถึงการใช้อำนาจชาญฉลาด (Smart Power) ของ

ฝรั่งเศส ซึ่งผสมผสานกรอบแนวคิดเดิมด้วยนโยบายความยิ่งใหญ่ของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ (Charles de Gaulle) ที่ต้องการรักษาความเป็นอิสระในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ และกรอบแนวคิดใหม่ด้วยการสนับสนุนระบบพหุภาคีนิยมเข้าไว้ด้วยกันอย่างลงตัว ดังนั้น ฝรั่งเศสจึงนำยุทธศาสตร์ฉบับนี้มาใช้เพื่อรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป จากการเผชิญหน้ากันอย่างรุนแรงมากขึ้นระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา รวมไปถึงการถอนตัวของสหราชอาณาจักรออกจากสหภาพยุโรป ที่จะทำให้ฝรั่งเศสรับหน้าที่เป็นตัวแทนหลักในการขับเคลื่อนโลกไปสู่ระเบียบแบบหลายขั้วอำนาจ

บทความนี้ประกอบด้วย 4 ส่วนด้วยกัน โดยส่วนแรกจะนำเสนอหลักการสำคัญที่ปรากฏในยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศส ส่วนถัดมาจะกล่าวถึงบริบทการเมืองระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นภายใต้การดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง ซึ่งมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา และการลาออกจากสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร ส่วนที่สามจะวิเคราะห์การดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกด้วยแนวคิดอำนาจชาตินิยมที่สะท้อนนัยยะของการสนับสนุนให้เกิดระเบียบแบบหลายขั้วอำนาจ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศ และส่วนสุดท้ายเป็นการสรุปบทความฉบับนี้

2. หลักการสำคัญที่ปรากฏในยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก

ฝรั่งเศสนำคำว่า อินโด-แปซิฟิกมาใช้เป็นครั้งแรกในปี 2018 ปรากฏในเอกสารด้านความมั่นคงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก (France and Security In the Indo-Pacific)⁶ ของกระทรวงกลาโหม ที่ระบุว่า อินโด-แปซิฟิกเป็นพื้นที่ตั้งแต่แอฟริกาตะวันออกไปจรดชายฝั่งตะวันตกของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ฝรั่งเศสยังรวมดินแดนอาเดลี (Adélie Land) ซึ่งเป็นดินแดนโพ้นทะเลที่ตั้งอยู่มหาสมุทรใต้ (Southern

Ocean) หรือมหาสมุทรแอนตาร์กติก เข้ามารวมด้วย จึงทำให้อาณาเขตอินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศสในสมัยของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงครอบคลุมทั้งมหาสมุทรอินเดีย มหาสมุทรแปซิฟิก และมหาสมุทรใต้ ฝรั่งเศสจึงกลายเป็นประเทศที่ให้คำนิยามของพื้นที่อินโด-แปซิฟิกกว้างที่สุด และทำให้วัตถุประสงค์การเข้ามาทำกิจกรรมนอกชายฝั่งของฝรั่งเศสในพื้นที่นี้มีมากกว่าประเทศอื่นออกไปด้วย⁷ โดยยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกตั้งอยู่บนหลักการสำคัญ 4 ประการ ประการแรก การสร้างสันติภาพและความมั่นคง โดยมุ่งเน้นไปที่การปกป้องเส้นทางเดินเรือ ประการที่สอง การเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับมหาอำนาจในภูมิภาคให้มีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ประการที่สาม การเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับองค์กรในภูมิภาคเพื่อสนับสนุนให้เกิดระเบียบโลกหลายขั้วอำนาจ และประการที่สี่ การปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ⁸

ประการแรก การสร้างสันติภาพและความมั่นคงเป็นความสำคัญอันดับแรกๆที่ฝรั่งเศสให้ความสนใจ ประเด็นสำคัญที่เห็นได้ชัดจนที่สุด คือการขยายบทบาททางทหารของจีนในบริเวณทะเลจีนใต้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นเป้าหมายสำคัญในระยะสั้นที่ฝรั่งเศสต้องการบรรลุผล ฝรั่งเศสจึงต้องปกป้องเส้นทางเดินเรือ โดยการนำเรือของกองทัพเรือแล่นผ่านบริเวณทะเลจีนใต้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีค.ศ. 2020 เป็นต้นมา⁹ อาทิ เรือโจมตีดำน้ำ (Dixmude) เรือบรรทุกอากาศยาน เอส เอ็ม เอ เอเมโรต์ (SNA Emeraude) และเรือสนับสนุน บี เอส เอ เอ็ม แซน (BSAM Seine) ซึ่งใช้เซ็นเซอร์ตรวจจับสัญญาณทั้งหมดที่สามารถใช้ได้ไม่นานน้ำระหว่างประเทศ โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นแนวหน้าในการส่งเสริมการจัดปฏิบัติการส่งเสริมเสรีภาพการเดินเรือ ร่วมกับประเทศพันธมิตร โดยการฝึกซ้อมรบในรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน เพื่อเผชิญกับการรุกรานอย่างต่อเนื่องของจีน¹⁰ นอกจากนี้ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2021 นางฟลอเรนซ์ พาร์ลี รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมได้กล่าวถึงการนำกองทัพเรือเข้ามาในพื้นที่ทะเลจีนใต้ในทวีตส่วนตัวอีกว่า

“ This extraordinary patrol has just completed a passage in the South China Sea. A striking proof of the capacity of our French Navy to deploy far away and for a long time together with our Australian, American and Japanese Strategic partners”

“Why such a mission? To Enrich our knowledge of this area and affirm that international law is the only rule that is valid whatever the sea where we sail”¹¹

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การปฏิบัติการดังกล่าวไม่เพียงแต่เป็นการพิสูจน์ขีดความสามารถของกองทัพเรือฝรั่งเศสในการวางกองกำลังในดินแดนห่างไกลและเป็นเวลานาน แต่ยังเป็นการแสดงความต้องการให้จีนหยุดอ้างสิทธิ์เหนือพื้นที่ทะเลจีนใต้¹² เนื่องจากทะเลจีนใต้มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโลกจากทรัพยากรทางพลังงานและเส้นทางการค้าที่สำคัญจากทวีปเอเชียไปยังทวีปยุโรป¹³

ประการที่สอง การเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับมหาอำนาจในภูมิภาคยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกสนับสนุนความร่วมมือในแบบพหุภาคี โดยการเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับมหาอำนาจในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกให้มีความแน่นแฟ้น มากยิ่งขึ้น มหาอำนาจแรกในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกที่ฝรั่งเศสเพิ่มปฏิสัมพันธ์ด้วยคือ ญี่ปุ่น โดยในปี 2018 ทั้งสองประเทศได้ร่วมลงนามในข้อตกลงหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ฝรั่งเศสและญี่ปุ่นในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก (Franco-Japanese Strategic Partnership in the Indo-Pacific) โดยยังคงให้ความสำคัญในประเด็นเสรีภาพแห่งการเดินเรือ การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ และการสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน

คุณภาพสูง¹⁴ นอกจากนี้ ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายเริ่มต้นการเป็นพหุภาคีกลุ่มเล็ก (Minilateral) ร่วมกับออสเตรเลียและอินเดีย เพื่อจัดตั้ง The Paris-Dehli-Canberra Axis ในปี 2018 ที่เป็นความร่วมมือด้านความมั่นคง เพื่อก้าวออกจากความขัดแย้งระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา¹⁵ เนื่องจากทั้งอินเดียและออสเตรเลียต่างได้รับผลประโยชน์จากการให้ความร่วมมือกับฝรั่งเศส สำหรับอินเดียแล้วความร่วมมือนี้จะช่วยให้อินเดียสามารถเข้าถึงฐานทัพฝรั่งเศสที่ตั้งอยู่ในมหาสมุทรอินเดียตะวันตก บริเวณมายอตต์และเรอูนียงได้ รวมถึงฝรั่งเศสจะได้รับการแบ่งปันข่าวกรองที่เป็นเชิงรุกมากขึ้นจากอินเดีย¹⁶ และสำหรับออสเตรเลียเป็นประเทศมหาอำนาจในภูมิภาคแปซิฟิกใต้ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับออสเตรเลียจะส่งผลในเชิงบวกเช่นเดียวกันต่อดินแดนโพ้นทะเลของฝรั่งเศสในบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกใต้¹⁷ ซึ่งประกอบไปด้วย วาลลิสและฟูตูนา นิวแคลิโดเนีย และเฟรนช์โปลินีเซีย ยิ่งไปกว่านั้นในปี 2019 ทั้งสองประเทศได้ลงนามร่วมกันผ่านข้อตกลงทางยุทธศาสตร์ของออสเตรเลียและฝรั่งเศส (Australia and France Strategic Partnership Agreement) เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศที่ให้ความสำคัญกับมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก¹⁸

ประการที่สาม การสนับสนุนให้เกิดระเบียบแบบหลายขั้วอำนาจ สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนว่าฝรั่งเศสมีความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สะท้อนให้เห็นได้จากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกรอบการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนและรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (ASEAN Defence Ministers Meeting Plus: ADMM+) ในปี 2017 ซึ่งในปัจจุบันฝรั่งเศสได้เป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในเวทีที่เกี่ยวข้องทั้งในบริเวณมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก อาทิ การเป็นผู้ริเริ่มการประชุมเอเชีย-ยุโรป (Asia-Europe Meeting: ASEM) ร่วมกับสิงคโปร์ การเข้าร่วมเป็นประเทศคู่เจรจาในสมาคมแห่งภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย (The Indian Ocean Rim Association) การประชุมประเทศหมู่เกาะแปซิฟิก

(Pacific Island Forum) และการเข้าร่วมในข้อตกลงความร่วมมือระดับภูมิภาค ว่าด้วยการต่อต้านโจรสลัดและการปล้นสะดมกองเรือด้วยอาวุธในเอเชีย (Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ships in Asia: ReCAAP)¹⁹ เป็นต้น

ประการสุดท้ายคือ การปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ ถือเป็นเป้าหมายสำคัญในระยะยาวที่จะช่วยให้รอดพ้นจากวิกฤตสภาวะโลกร้อน จะเห็นได้ว่าประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงมักจะแทรกนโยบายการแก้ไขปัญหาโลกร้อนในการหาเสียงทางด้านพลังงานอยู่เสมอ²⁰ เนื่องจากตั้งแต่ช่วงปี 2009 เป็นต้นมา ฝรั่งเศสได้รับผลกระทบจากคลื่นความร้อน (Heat Wave) ส่งผลให้ผู้สูงอายุเสียชีวิตจำนวนมาก และเกิดสภาวะภัยแล้งในบริเวณตอนใต้ของฝรั่งเศส²¹ ในทางตรงกันข้าม ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) ของสหรัฐอเมริกาประกาศถอนตัวออกจากข้อตกลงปารีส²² อย่างเป็นทางการในปี 2019 โดยกล่าวหาว่า ข้อตกลงปารีสไม่ยุติธรรม และทำลายเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกา²³ ส่วนหนึ่งมีผลมาจากนโยบาย Make America Great Again สะท้อนให้เห็นถึงกระแสของความเป็นชาตินิยม จึงเป็นโอกาสให้ประธานาธิบดีมาครงก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำในการรณรงค์ป้องกันโลกร้อนภายใต้ข้อตกลงปารีส รวมถึงออกแคมเปญ Make Our Planet Great Again เพื่อเสียดสีนโยบายของสหรัฐอเมริกา²⁴ ยิ่งไปกว่านั้น ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงยังประสบความสำเร็จในการโน้มน้าวให้จีนร่วมลงนามในข้อตกลงปารีสในการเยือนนครเซี่ยงไฮ้อย่างเป็นทางการเมื่อปี 2019 และได้กล่าวกับประธานาธิบดีสี จิ้น ผิงว่า ข้อตกลงปารีสไม่สามารถยกเลิกได้เนื่องจากมีความกังวลว่าจีนอาจจะถอนตัวภายหลังเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา²⁵ ถือเป็นก้าวที่สำคัญของจีนที่ให้ความร่วมมือประเด็นด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ในแบบพหุภาคีร่วมกับนานาชาติ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศส

ปรากฏขึ้นภายใต้บริบทการเมืองระหว่างประเทศที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป สารสำคัญบางส่วนมีความใกล้เคียงกับความต้องการของสหรัฐอเมริกา คือการรักษาเสถียรภาพทางทะเล ที่ฝรั่งเศสให้ความร่วมมือในการฝึกซ้อมรบบริเวณทะเลจีนใต้ และในขณะเดียวกันหลักการบางอย่างของยุทธศาสตร์ก็สอดคล้องกับความต้องการของจีน และสอดคล้องกับหลักการของสหภาพยุโรปในด้านความร่วมมือในแบบพหุภาคีที่เห็นได้ชัดคือการมีส่วนร่วมในข้อตกลงปารีส และการสนับสนุนโครงการเส้นทางสายไหมทางทะเล ซึ่งมีความตรงกันข้ามกับสหรัฐอเมริกาภายใต้การนำของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ที่ต้องการเป็นมหาอำนาจเดี่ยวของโลก และเป็นจุดเปลี่ยนของความสัมพันธ์ระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา ดังนั้น ยุทธศาสตร์ฉบับนี้จึงไม่เพียงเป็นการตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติของฝรั่งเศส แต่ยังเป็นการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศ ซึ่งจะนำเสนอในส่วนถัดไป

3. บริบททางการเมืองระหว่างประเทศในสมัยของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง

การผงาดของจีน (The Rise of China)

การขึ้นมาดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ในปี 2013 ไม่เพียงแต่มีเป้าหมายในการสร้างสังคมจีนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้วยแนวคิดที่สร้างความฝันในแบบของชาวจีน (Chinese Dream) แต่ยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ของจีนสู่สายตาของนานาชาติ²⁶ ด้วยการประกาศนโยบายเส้นทางสายไหมทางทะเล (The Maritime Silk Road of the 21st Century) โดยมีจุดหมายเพื่อเชื่อมโยงเศรษฐกิจจีนเข้ากับเศรษฐกิจโลกผ่านการลงทุนระหว่างจีนและประเทศในแถบภูมิภาคมหาสมุทร²⁷ ได้แก่ อาเซียน โอเชียเนีย มหาสมุทรอินเดีย รวมถึงแอฟริกาเหนือ โดยจะใช้เส้นทางที่มีจุดเริ่มต้นจากเมือง

ท่าสำคัญของจีนอย่างเซี่ยงไฮ้ เทียนจิน ฝูเจี้ยน ลงมาทางทะเลจีนใต้ ผ่านช่องแคบมะละกา เข้าสู่มหาสมุทรอินเดีย ผ่านอ่าวเปอร์เซีย เข้าสู่คลองสุเอซ เพื่อเข้าสู่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและมุ่งหน้าไปยังยุโรป²⁸ การสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจแบบพหุภาคีจากโครงการเส้นทางสายไหมทางทะเลนี้ สะท้อนให้เห็นว่าประธานาธิบดีสี จิ้นผิงมีท่าทีเชิงรุกในการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เกิดขึ้นท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจโลกที่กำลังอ่อนแอ ซึ่งทางฝั่งสหรัฐอเมริกา ยังคงกำลังเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจเกี่ยวกับการจัดการสินเชื่อบางอสังหาริมทรัพย์ (Subprime Mortgage) ส่งผลให้สถาบันทางการเงินหลายแห่งต้องล้มละลาย และยิ่งลุกลามไปยังสหภาพยุโรปที่กำลังเผชิญกับปัญหาวิกฤตหนี้สาธารณะยุโรป (Eurozone Crisis) เช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ จีนยังให้ความสำคัญกับการทหารในการพัฒนากองทัพของตนให้มีความแข็งแกร่งเพิ่มขึ้น และแสดงความแข็งแกร่งว่ต่อประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม ใต้หวัน ฟิปปินส์ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย²⁹ เพื่อต้องการจะเป็นมหาอำนาจทางทะเล (Maritime Power)³⁰ และมีโครงการที่จะขยายฐานทัพของตนไปยังบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกตอนใต้ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นที่ตั้งของดินแดนโพ้นทะเลของฝรั่งเศส ทำให้ฝรั่งเศสต้องออกมาสนับสนุนเสรีภาพด้านการเดินเรือเพื่อปกป้องบูรณภาพทางดินแดนของตน³¹ นอกจากนี้ การที่จีนมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นนี้ ทำให้สหรัฐอเมริกาต้องกลับมาสนใจภูมิภาคเอเชียอีกครั้งโดยการดำเนินนโยบายปักหมุดเอเชีย (Pivot to Asia) ซึ่งตรงกับช่วงสมัยของประธานาธิบดีบารัค โอบามา (Barack Obama) ที่มีเป้าหมายเพื่อรักษาระเบียบในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกให้กลับมามีความสมดุล (Rebalancing Asia) โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้สนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง และเป็นการกระชับความสัมพันธ์กับพันธมิตรของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก³² กล่าวได้ว่า นโยบายของยุทธศาสตร์ปักหมุดเอเชียของสหรัฐอเมริกา คือการสกัดกั้นการพยายามครอบงำเอเชียของจีน โดยเห็นได้อย่างชัดเจนมากขึ้นในสมัยของ

ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ที่มุ่งเน้นผลประโยชน์แห่งชาติของตนมาเป็นอันดับแรก และเป็นส่วนสำคัญให้ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนทิศทางไป

สหรัฐอเมริกาภายใต้นโยบาย America First

นโยบาย America First เป็นนโยบายต่างประเทศภายใต้การนำของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) ที่ก้าวขึ้นมาดำรงตำแหน่งในเวลาพร้อมกับประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง โดยเน้นความสำคัญของความเป็นชาตินิยมเพื่อปกป้องผลประโยชน์แห่งชาติ รวมถึงการสร้างความมั่นคงแก่สหรัฐอเมริกาต้องมาเป็นอันดับแรก³³ ซึ่งแตกต่างกับสมัยของประธานาธิบดีบารัค โอบามาที่เชื่อมโยงผลประโยชน์ของสหรัฐอเมริกากับนานาชาติ³⁴ หนึ่งในประเด็นสำคัญของนโยบาย America First คือการระบุว่า สหรัฐอเมริกาจะต้องเป็นชาตินิยมทางเศรษฐกิจ (Economic Nationalism)³⁵ เพื่อให้เศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกามีความมั่นคง ในช่วงสมัยของการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ได้ประกาศนโยบายกีดกันทางการค้าโดยการเพิ่มภาษีนำเข้า รวมไปถึงการถอนสหรัฐอเมริกานอกจากข้อตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ที่ประธานาธิบดีทรัมป์เห็นว่า เป็นข้อตกลงที่สร้างความเสียหายแก่สหรัฐอเมริกา³⁶ เห็นได้อย่างชัดเจนว่า นโยบายเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาที่มุ่งเน้นไปในแบบเอกภาคินิยม มีความสวนทางกันกับนโยบายเศรษฐกิจของจีนที่สนับสนุนความร่วมมือในแบบพหุภาคี จึงเป็นส่วนให้ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีนเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเหตุการณ์ที่เห็นได้ชัดคือการประกาศสงครามการค้า จากการที่สหรัฐอเมริกาส่งสินค้าไปยังจีนลดลง และจีนเองก็ลงทุนในสหรัฐอเมริกาน้อยลงอีกด้วย

นอกจากนี้ ในการเยือนสหรัฐอเมริกาอย่างเป็นทางการของ

ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครง เมื่อปี 2018 ได้กล่าวแสดงความไม่เห็นด้วยต่อการประกาศสงครามทางการค้าในที่ประชุมสภาองเกรสของสหรัฐอเมริกาว่า การดำเนินการดังกล่าวยังไม่เหมาะสมในช่วงเวลานั้นเพราะจะเป็นการทำลายการสร้างงาน รวมถึงสินค้าอุปโภคและบริโภคจะมีราคาที่สูงขึ้น ไม่เพียงแต่สหรัฐอเมริกาจะกีดกันทางการค้ากับจีน แต่ยังออกมาตรการทางภาษีตอบโต้สหภาพยุโรปเช่นเดียวกัน การกระทำดังกล่าวของสหรัฐอเมริกาต่อสหภาพยุโรปนี้เป็นการแสดงออกโดยนัยให้เห็นว่า ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับสหภาพยุโรปมากนัก เพราะการดำเนินนโยบายแบบเอกภาคนิยมของสหรัฐอเมริกาไม่ได้สอดคล้องกับสหภาพยุโรปที่ยึดถือหลักการของการเป็นพหุภาคีนิยม อย่างไรก็ตาม ความไม่เสถียรของความสัมพันธ์ระหว่างพันธมิตรฝ่ายโลกเสรีที่เกิดขึ้น และความผันผวนทางการเมืองภายในของสหรัฐอเมริกาที่เพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงการก้าวขึ้นมาของประธานาธิบดีโจ ไบเดน (Joe Biden) แต่แนวทางที่สหรัฐอเมริกาได้เลือกปฏิบัติต่อจีนในยุคของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ยังคงอยู่ คือ ยุทธศาสตร์เสรีและเปิดกว้างในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ที่ถูกระบุไว้อย่างชัดเจนว่าต้องการแข่งขันกับยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหมทางทะเลของจีน

การถอนสมาชิกภาพออกจากสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร (Brexit)

วันที่ 23 มิถุนายน 2016 นับเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากผลการลงประชามติในประเทศอังกฤษเลือกที่จะลาออกจากสหภาพยุโรป แม้ว่าการเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรปจะสามารถทำให้อังกฤษเคลื่อนย้ายเงินทุน สินค้าและการบริการได้อย่างอิสระ แต่สิ่งที่นำมาซึ่งปัญหาคือการเคลื่อนย้ายแรงงานภายในสหภาพยุโรปได้อย่างอิสระเช่น

เดียวกัน เนื่องจากการเข้ามาของคนต่างชาติจะเข้ามาแย่งงานคนในอังกฤษ รวมไปถึงสหภาพยุโรปมีนโยบายในการให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยในตะวันออกกลาง ทำให้อังกฤษมีความกังวลเรื่องปัญหาภัยคุกคามด้านการก่อการร้าย³⁸ รวมไปถึงวิกฤติเศรษฐกิจในกรีซนำมาสู่วิกฤติหนี้สาธารณะยุโรป (Europe's Sovereign Debt Crisis) ที่ทำให้สหภาพยุโรปต้องนำเงินไปช่วยเหลือมากเกินไป³⁹ นำมาสู่การตัดสินใจลาออกจากสหภาพยุโรปของอังกฤษ สะท้อนให้เห็นถึงการเลือกผลประโยชน์แห่งชาติมากกว่าสหภาพ⁴⁰

ภายหลังการออกจากสหภาพยุโรป อังกฤษมีแนวโน้มในการกลับไปหาพันธมิตรเก่าอย่างสหรัฐอเมริกา ซึ่งประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ได้แสดงความเห็นด้วยต่อการลาออกของอังกฤษว่าจะให้ความสำคัญกับอังกฤษมาเป็นอันดับแรก และพร้อมที่จะสร้างข้อตกลงทางการค้าระหว่างกัน⁴¹ การแสดงออกของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ทำให้อังกฤษรู้สึกว่ามีสหรัฐอเมริกาเป็นที่พึ่งพิงด้านความมั่นคง การผูกพันมิตรกับสหรัฐอเมริกาของอังกฤษสะท้อนให้เห็นถึงการขยายตัวของกระแสชาตินิยมที่เกิดขึ้น และยังสร้างความไม่มั่นใจให้กับนานาชาติต่อการดำเนินงานภายใต้กรอบของสหภาพยุโรปเอง ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางอำนาจระดับโลกนี้ ยิ่งส่งผลให้ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงออกมาร่วมสนับสนุนการสร้างความร่วมมือแบบพหุภาคีโดยการเข้ามาเป็นตัวแสดงที่สำคัญด้วยการใช้ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการเรียกความเชื่อมั่นกลับมาให้กับสหภาพยุโรปและฝรั่งเศสเอง

กล่าวได้ว่า การเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศของชาติมหาอำนาจกำลังก่อกระแสของการเมืองฝ่ายขวาทั่วโลกให้หวนคืบมาอีกครั้ง จากปัจจัยของการเมือง สังคมและเศรษฐกิจจึงเป็นแรงผลักดันให้ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงต้องใช้อำนาจอย่างชาญฉลาดเพื่อตอบสนองต่อการดูแลผลประโยชน์แห่งชาติในพื้นที่อินโด-แปซิฟิกขนาดใหญ่ และสร้างความสมดุลให้กับการเมืองระหว่าง

ประเทศที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ในส่วนถัดไป จะเป็นการวิเคราะห์ถึงการใช้อำนาจชาตินิยมของฝรั่งเศสเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

4. อำนาจชาตินิยมของฝรั่งเศสกับการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก

อำนาจชาตินิยม หรือ Smart Power เป็นกรอบแนวคิดของโจเซฟ ไน (Joseph Nye) นักวิชาการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ที่ให้ความสำคัญเรื่องอำนาจในฐานะเครื่องมือในการดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่รัฐนั้นปรารถนา อำนาจในทฤษฎีของโจเซฟ ไนประกอบไปด้วยอำนาจแข็ง (Hard Power) ที่อยู่รูปแบบของการบีบบังคับ และกิจกรรมที่ใช้กำลังทางทหาร ส่วนอำนาจอ่อน (Soft Power) คืออำนาจที่ช่วยให้รัฐได้ในสิ่งที่ต้องการโดยไม่ต้องใช้กำลังในการบีบบังคับ เช่นอำนาจทางการทูต ดังนั้นการผสมผสานระหว่างอำนาจแข็งและอำนาจอ่อนในการดำเนินนโยบายต่างประเทศจึงสามารถเรียกอำนาจนั้นได้ว่า อำนาจชาตินิยม⁴²

ถึงแม้ว่าประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงจะไม่เคยกล่าวถึงการใช้อำนาจชาตินิยมต่อยุทธศาสตร์ต่างประเทศของฝรั่งเศสโดยตรงเหมือนกับนางฮิลลารี คลินตัน (Hillary Clinton) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาในสมัยของประธานาธิบดีบารัค โอบามา⁴³ แต่จากการศึกษาเอกสารยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกของฝรั่งเศสพบว่า ยุทธศาสตร์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงการใช้อำนาจชาตินิยมตามแนวทางของฝรั่งเศสเองที่ผสมผสานด้วยกรอบแนวคิดเดิมคือนโยบายความยิ่งใหญ่ (The Policy of Grandeur) ของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ ที่ให้ความสำคัญทางด้านความมั่นคง

และการทหาร รวมไปถึงการนิยมนรักษาความเป็นอิสระในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ และกรอบแนวคิดใหม่ด้วยการสนับสนุนความร่วมมือในแบบพหุภาคีภายใต้การดำเนินงานควบคู่ไปกับสหภาพยุโรป ซึ่งจะสอดคล้องกับข้อถกเถียงของบทความฉบับนี้ว่า ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกเป็นการใช้อำนาจชาตินิยมของฝรั่งเศสเพื่อรักษาความสมดุลของสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป

5. นโยบายความยิ่งใหญ่ของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ (The Policy of Grandeur)

ประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ (Charles de Gaulle) เป็นประธานาธิบดีคนแรกแห่งสาธารณรัฐที่ 5 ของฝรั่งเศส ที่มีจุดยืนในการกำหนดนโยบายต่างประเทศที่เป็นอิสระ และยึดหลักการของการเป็นรัฐอธิปไตย (The Sovereign State) ด้วยนโยบายความยิ่งใหญ่ (The Policy of Grandeur) นโยบายดังกล่าวเป็นแนวคิดในเชิงสัญลักษณ์ที่ต้องการให้ฝรั่งเศสมีบทบาทมากขึ้นในเวทีระหว่างประเทศ สร้างความเป็นปึกแผ่นและฟื้นฟูฝรั่งเศสให้กลับมาเป็นมหาอำนาจขนาดกลางของโลกภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2⁴⁴ โดยประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ เป็นผู้นำชาติตะวันตกที่ดำเนินนโยบายต่างประเทศเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างสหรัฐอเมริกาและโซเวียต สามารถเห็นได้จากการถอนตัวออกจากพันธกิจทหารในกองบัญชาการองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ และจัดตั้งกองอาวุธนิวเคลียร์ด้วยตนเอง⁴⁵ นอกจากนี้ประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ยังเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีนขึ้นในปี 1963 เพื่อร่วมมือกันให้เกิดสถานะหลายอำนาจ และต้องการให้ตลาดจากจีนหันมาบริโภคสินค้าจากฝรั่งเศส⁴⁶ นับได้ว่าฝรั่งเศสเป็นชาติตะวันตกชาติแรกที่เปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีนในยุคของการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน⁴⁷

โดยแท้จริงแล้ว นโยบายความยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศสไม่ได้รับการแสดงแสนยานุภาพความยิ่งใหญ่ทางการทหารตลอดเวลา หรือการมีอำนาจตัดสินใจสูงสุดในเวทีระหว่างประเทศแต่อย่างใด นโยบายความยิ่งใหญ่ของฝรั่งเศสเป็นเพียงการเน้นย้ำให้เห็นถึงการมีอิสระในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของฝรั่งเศสเองในโอกาสที่ตนเองทำได้ ทำให้ฝรั่งเศสเป็นรัฐอธิปไตย (The Sovereign State) อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม การพยายามรวมกลุ่มกันของประเทศยุโรปตะวันตกเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองจากการจัดตั้งประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้ายุโรป (European Coal and Steel Community : ECSC) และพัฒนากรอบความร่วมมือเพิ่มมากขึ้นเรื่อยมาจนกระทั่งกลายเป็นสหภาพยุโรป⁴⁸ ทำให้ฝรั่งเศสหันมาสนใจการให้ความร่วมมือในกรอบความร่วมมือในแบบพหุภาคีเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ยังไม่ได้ละทิ้งหลักการความยิ่งใหญ่ของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ออกไปแต่อย่างใด ซึ่งประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงก็ได้นำหลักการดังกล่าวมาใช้ในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทการเมืองระหว่างประเทศ

6. การสนับสนุนกรอบความร่วมมือแบบพหุภาคี

“In an international context marked by uncertainties and rising unilateralism, our priority is to propose an alternative aimed at promoting a stable, law-based and multipolar order in the Indo-Pacific⁴⁹”

คำกล่าวข้างต้นของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงเป็นส่วนหนึ่งในการกล่าวเปิดสุนทรพจน์การประชุมการทูต (The Conference of Ambassadors) ณ ประเทศออสเตรเลีย ปี 2018

ที่ระบุว่า บริบทระหว่างประเทศยังคงเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน อีกทั้งการขึ้นมาของนโยบายเอกภาคินิยม ทำให้ฝรั่งเศสต้องการเป็นอีกหนึ่งทางเลือกเพื่อรักษาระเบียบและความมั่นคงภายใต้หลักนิติธรรม และสนับสนุนให้ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกมีระเบียบหลายชั่วอำนาจ สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินนโยบายต่างประเทศของฝรั่งเศสไม่ได้ยึดติดในหลักการของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ เพียงอย่างเดียวอีกต่อไป แต่การขึ้นมาเป็นเสาหลักของสหภาพยุโรปทำให้ฝรั่งเศสนำหลักการนี้มาสร้างระเบียบแบบหลายชั่วอำนาจในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ร่วมกับองค์กรในระดับภูมิภาคอย่างอาเซียน และสร้างหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ร่วมกับมหาอำนาจพันธมิตรที่ยึดในหลักการเสรีนิยม ประชาธิปไตยสำคัญอันได้แก่ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่ายุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกเป็นการส่งเสริมรูปแบบของการสร้างสภาวะผู้นำร่วมกัน (Collective Leadership) ในสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศที่เปลี่ยนไป

ในทางตรงกันข้าม การชูนโยบาย America First ของสหรัฐอเมริกาภายใต้การนำของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์กลับสร้างทัศนคติในเชิงลบต่อสหภาพยุโรป ตัวอย่างเช่น การวิจารณ์เรื่องสหภาพยุโรปเอาเปรียบสหรัฐอเมริกาเรื่องการเงินสมทบงบประมาณขององค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ การถอนตัวออกจากข้อตกลงปารีสว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ การถอนตัวออกจากความเป็นสมาชิกองค์การอนามัยโลก สะท้อนให้เห็นว่า สหรัฐอเมริกาจะไม่สนับสนุนกรอบความร่วมมือในแบบพหุภาคี และความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปจะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป จึงทำให้สหภาพยุโรปต้องรับผิดชอบด้านความมั่นคงของตัวเอง ยิ่งไปกว่านั้น การตัดสินใจลาออกจากสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักรในครั้งนี้ไม่เพียงแต่จะได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกา แต่ยังเป็นชนวนให้หลายประเทศรู้สึกกังวลและขาดความมั่นใจในสหภาพยุโรป ทำให้กลุ่มกระแสชาตินิยมในยุโรปออกมาปลุกระดมเรียกร้องให้รัฐบาล

ประเทศของตนเองจัดการลงประชามติเพื่อลาออกจากสหภาพยุโรป เช่นเดียวกัน การเคลื่อนไหวทางการเมืองปีกขวาของโลกตะวันตกที่เพิ่มมากขึ้นนี้ สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่ารัฐต่าง ๆ เริ่มแสดงออกอย่างชัดเจนที่ไม่ต้องการให้ประเทศของตนอยู่ภายใต้ต้องการเหนืรัฐอย่าง สหภาพยุโรปอีกต่อไป⁵⁰ ดังนั้น ประธานาธิบดีมาครงจึงต้องออกมาสนับสนุนความร่วมมือในแบบพหุภาคีเพื่อสร้างความเชื่อมั่นกันกลับคืนมา

ความผันผวนที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ทำให้มหาอำนาจในสหภาพยุโรปต่างเข้ามาดำเนินนโยบายต่างประเทศในภูมิภาคนี้เพิ่มมากขึ้น หนึ่งในนั้นคือ เยอรมนีที่ได้เข้ามาร่วมเป็นภาคี ยุทธศาสตร์ เพื่อไม่ให้พลวัตในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกเปลี่ยนแปลงไปจากการขยายอิทธิพลและอำนาจระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกาเพียงอย่างเดียว โดยเยอรมนีจะเน้นไปในมิติด้านเศรษฐกิจรวมไปถึงการสนับสนุนระเบียบระหว่างประเทศที่มีกฎกติกาเป็นรากฐานเป็นหลัก ส่วนด้านความมั่นคงทางการทหารเยอรมนีอาจจะไม่เหมาะสมที่จะให้การสนับสนุน เนื่องจากภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เยอรมนีต้องการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ที่ไม่อยากถูกมองว่าตัวเองเป็นมหาอำนาจของโลกด้านการทหารอีกต่อไป⁵¹ จึงทำให้ฝรั่งเศสรับบทบาทนำให้ แก่สหภาพยุโรปโดยสมบูรณ์ หากพิจารณาถึงขีดความสามารถของ ฝรั่งเศสจะพบว่า ฝรั่งเศสมีข้อได้เปรียบมากกว่ามหาอำนาจอื่นในสหภาพยุโรป ทั้งในทางภูมิศาสตร์ที่มีดินแดนโพ้นทะเลของตนกระจายอยู่ในมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก การมีฐานทัพและกองกำลังทางการทหารที่แข็งแกร่งนอกทวีปยุโรป ฝรั่งเศสจึงก้าวขึ้นมาเป็นเสาหลักให้แก่สหภาพยุโรปด้านความมั่นคงได้

อย่างไรก็ดี ความไม่เสถียรของความสัมพันธ์ระหว่างพันธมิตรฝ่ายโลกเสรีที่เกิดขึ้น และความผันผวนทางการเมืองภายในของสหรัฐอเมริกาที่มากขึ้น ซึ่งถึงแม้ว่าในปัจจุบันประธานาธิบดีโจ ไบเดน (Joe Biden) จะขึ้นมาแทนที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์แล้ว แต่แนวทางที่สหรัฐอเมริกาได้เลือกปฏิบัติต่อจีนในยุคของประธานาธิบดี

ทรมั้ยยังคงอยู่ คือยุทธศาสตร์เสรีและเปิดกว้างในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ที่ระบุอย่างชัดเจนว่า ต้องการแข่งขันกับยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหม ทางทะเลของจีน ยิ่งไปกว่านั้น สหรัฐอเมริกายังนำระบบความร่วมมือ ด้านความมั่นคงจากภาคีของมหาอำนาจทั้งสิ้น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และอินเดีย หรือที่นิยมเรียกว่า กลุ่มควอด (Quadrilateral Security Dialogue : QUAD) กลับมาใช้อีกครั้ง เพื่อร่วมกันปิดล้อม และคานอำนาจจากการขยายตัวเชิงรุกของจีนในบริเวณมหาสมุทร อินเดีย และมหาสมุทรแปซิฟิก⁵² ถ้าหากพิจารณาจากพฤติกรรมของ สหรัฐอเมริกาที่ได้ปฏิบัติต่อจีนด้วยระบบโครงสร้างระหว่างประเทศ สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของจอห์น เมียร์สไฮเมอร์ (John Mearsheimer) นักทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผู้นำเสนอแนวคิดสังนิยม เชิงรุก (Offensive Realism) ซึ่งเป็นทฤษฎีกระแสหลักที่อธิบายว่า รัฐเป็นตัวแสดงสำคัญที่สุด และมีระบบโครงสร้างระหว่างประเทศเป็นตัวผลักดันให้รัฐต้องแสวงหาอำนาจ เนื่องจากโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นระบบที่ปราศจากการควบคุม หรือเป็นสภาวะอนาธิปไตย จึงทำให้รัฐต่าง ๆ มีปฏิสัมพันธ์กันด้วยความหวาดระแวง และไม่สามารถรับรองความปลอดภัยจากการถูกรุกรานได้⁵³ ดังนั้น ปัจจัยหลักในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของ สหรัฐอเมริกาต่อจีนเป็นการมองว่า การผงาดของจีนเป็นภัยคุกคามหลัก ด้านความมั่นคง ทำให้สหรัฐอเมริกาต้องแสวงหาอำนาจของตนให้ได้มากที่สุด เพื่อที่จะไม่มีใครสามารถมาต่อกรได้ในระบบโลกที่ไร้ความแน่นอนนี้

แต่สำหรับวิธีการของอำนาจชาตินิยมจะไม่ปฏิบัติตามแนวทางของสหรัฐอเมริกาดังเช่นที่กล่าวไปแล้วนั้น เนื่องจากจะพบว่าการปรับนโยบายที่เอื้อมานูเอล มาครงกลับเลือกสร้างความร่วมมือควบคู่ไป กับประเทศกลุ่มควอด เพื่อเป็นการรักษาสถานการณ์ของการแข่งขันระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคนี้ไม่ให้แย่งชิงไปมากกว่าเดิม ทั้งนี้ การที่ฝรั่งเศสเลือกดำเนินนโยบายต่างประเทศไปในทิศทางตรงกัน

ข้ามกับสหรัฐอเมริกา สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า ฝรั่งเศสใช้วิธีการด้วยอำนาจชาตินิยมที่ไม่เคยละทิ้งรากฐานของตนเอง นั่นก็คือการมีอิสระในการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแนวทางของสหรัฐอเมริกาเสมอไป เพราะถ้าหากฝรั่งเศสเลือกตามแนวทางเช่นเดียวกันกับสหรัฐอเมริกา จะยิ่งไม่เป็นผลดีต่อการรักษาสถาปัตยกรรมของโลกเลย ดังนั้น อำนาจชาตินิยมจึงมาพร้อมกับบริบทสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรักษาสถาปัตยกรรมในด้านอื่น ๆ เช่นเดียวกัน อาทิ ความมั่นคง เศรษฐกิจ และความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ครอบคลุมในเรื่องการป้องกันสภาวะโลก สิ่งแวดล้อม การศึกษาและสุขภาพที่ไม่จำเป็นต้องตกอยู่ภายใต้การดูแลของสหรัฐอเมริกาเสมอไป

7. สรุป

ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกเป็นอำนาจชาตินิยมที่ผสมผสานด้วยแนวทางของฝรั่งเศสและแนวทางของสหภาพยุโรปออกมาได้อย่างลงตัว เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทระหว่างประเทศ หากพิจารณาการดำเนินนโยบายต่างประเทศของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงจะพบว่า ได้รับความต่อเนื่องของอิทธิพลทางความคิดมาจากนโยบายความยิ่งใหญ่ของประธานาธิบดีชาร์ลส์ เดอ โกลล์ ผู้วางรากฐานให้ฝรั่งเศสรักษาความมีอิสระในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ และจะไม่ปฏิบัติตามแนวทางของสหรัฐอเมริกาในโอกาสที่ทำได้ นอกจากนี้ กระแสชาตินิยมที่ปรากฏขึ้นในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษแสดงนัยให้เห็นว่า ทั้งสองประเทศจะไม่สามารถสนับสนุนสหภาพยุโรปได้เหมือนเดิม จึงส่งผลกระทบทั้งในมิติเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางการทหาร และการเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ทำให้ฝรั่งเศสต้องเข้ามารับหน้าที่ในการเป็นเสาหลักให้กับสหภาพยุโรปในการสร้างความเชื่อมั่นกลับมาด้วยการผลักดันกรอบความร่วมมือในแบบพหุภาคี ทั้งการสร้างหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกับประเทศ

สมาชิกในกลุ่มควอต และสนับสนุนองค์กรในระดับภูมิภาค เพื่อรักษา
ความสัมพันธ์ระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกา และสร้างระเบียบใน
ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกให้มีแบบหลายขั้วอำนาจ อย่างไรก็ตาม ฝรั่งเศส
ยังคงดำเนินนโยบายต่างประเทศในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิกด้วย
ยุทธศาสตร์ฉบับนี้เรื่อยมา จนกระทั่งในเดือนเมษายนปี 2021
คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปได้ลงมติรับรองยุทธศาสตร์ของสหภาพ
ยุโรปเพื่อความร่วมมือในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก (European Union
Strategy for Cooperation in the Indo-Pacific) เป็นของตนเอง
โดยมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความร่วมมือทางด้านความมั่นคงและการ
ป้องกันประเทศ รวมถึงการร่วมมือเพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจจาก
การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ให้เป็นไปอย่างครอบคลุมและยั่งยืน⁵⁴
ทั้งนี้ประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล มาครงจะเข้ารับตำแหน่งประธานคณะ
มนตรีแห่งสหภาพยุโรปในหัวขบวนของปี 2022 รวมไปถึงวาระการดำรง
ตำแหน่งประธานาธิบดีแห่งฝรั่งเศสของประธานาธิบดีเอ็มมานูเอล
มาครงจะสิ้นสุดลง ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกจึงยังคงเป็นที่น่าจับตา
และมีประเด็นเพิ่มเติมที่ผู้สนใจสามารถนำไปศึกษาต่อได้

NOTES

1. ดินแดนซีกโลกใต้และแอนตาร์กติกของฝรั่งเศสถูกจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1955 โดยรัฐบาลฝรั่งเศสจะเป็นผู้จัดตั้งผู้ปกครองเข้าไปดูแลไปประกอบไปด้วย หมู่เกาะแกร์เกแลน (Kerguelen Islands) หมู่เกาะครอเซ (Crozet Islands) เกาะอัมสเตอร์ดัมและเกาะแซ็ง-ปอล (Amsterdam Island and Saint Paul Island) ที่กระจายอยู่ใต้มหาสมุทรอินเดีย รวมไปถึงดินแดนอาเดลี (Adélie Land) ในทวีปแอนตาร์กติก
2. “The Indo-Pacific region: a Priority for France,” Ministry of Europe and Foreign Affairs, July 2021, https://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/asia-and-oceania/the-indo-pacific-region-a-priority-for-france/?fbclid=IwAR1Sxm3Y4LNGX8bghIBJ_I0v8QTI1VE7MkXoPFgkLPpLKpNw3QuUzwWN9Kc (accessed on September 2, 2021).
3. Ibid.
4. “French Defence Minister, Florence Parly’s Speech at the Shangri-La Dialogue,” Ministry of the Armed Forces, June 01, 2019, https://www.defense.gouv.fr/salle-de-presse/discours/discours-de-florence-parly/discours-de-florence-parly-ministre-des-armees_allocution-au-shangri-la-dialogue (accessed on September 09, 2021). (in French)
5. Kim Beng Phar and Clementine Bizot, “Is France Capable of Being an Indo-Pacific Power?,” *The Diplomat*, December 24, 2020, <https://thediplomat.com/2020/12/is-france-capable-of-being-an-indo-pa->

cific-power/ (accessed on March 17, 2021).

6. Wada Haruko, “The Indo-Pacific Concept: Geographical Adjustments and their Implications,” The RSIS, March 16, 2020, <http://www.jstor.org/stable/resrep24283> (accessed on March 17, 2021).
7. Ibid., 13.
8. Ministry of Europe and Foreign Affairs, “The Indo-Pacific region: a Priority for France.”
9. Sebastian Seibt, “France wades into the South China Sea with a Nuclear Attack Submarine,” France24, February 12, 2021, <https://www.france24.com/en/france/20210212-france-wades-into-the-south-china-sea-with-a-nuclear-attack-submarine> (accessed on December 2, 2021).
10. Ian Bowers, “Can the Burden be Shared? Europe, the Sea and the Liberal Order in Asia,” *Global Asia* Vol 13, No.2 (June 2018): 104-105.
11. “French Submarine Patrols South China Sea, Likely Angering Beijing,” France24, February 09, 2021 <https://www.france24.com/en/live-news/20210209-french-submarine-patrols-south-china-sea-likely-angering-beijing> (accessed on December 2, 2021).
12. Sébastien Seibt, “France wade into the South China Sea with a Nuclear Attack Sumarine,” France24, February 02, 2021, <https://www.france24.com/en/france/20210212-france-wades-into-the-south-china-sea-with-a-nuclear-attack-submarine> (accessed on

- March 20, 2021).
13. Ministry of Europe and Foreign Affairs, “The Indo-Pacific region: a Priority for France.”
 14. .Celine Pajon, “Macron in Japan: Upgrading the Franco-Japanese Strategic Partnership in the Indo-Pacific,” *The Diplomat*, June 26, 2019, <https://thediplomat.com/2019/06/macron-in-japan-upgrading-the-franco-japanese-strategic-partnership-in-the-indo-pacific/> (accessed on June 23, 2021).
 15. Celine Pajon, “France’s Indo-Pacific Strategy and the Quad Plus,” *The Journal of Indo-Pacific Affairs* Vol. 3, No.5 (2020-2021): 171.
 16. Balaji Chandramohan, “India’s Strategic Expansion in the Pacific Islands,” *Indo-Pacific Defense Forum*, April 22, 2019, <https://ipdefenseforum.com/2019/04/india-as-strategic-expansion-in-the-pacific-islands/> (accessed on December 1, 2021).
 17. Denise Fisher, *France in the South Pacific ; Power and Politics* (Australia National University Press, 2013), 7.
 18. “Joint Statement of Enhanced Strategic Partnership between Australia and France,” *The Australian Department of Foreign Affairs and Trade*, January 2019, <https://www.dfat.gov.au/geo/france/Pages/joint-statement-of-enhanced-strategic-partnership-between-australia-and-france> (accessed on June 23, 2021).
 19. Paruedee Nguitragool, “ASEAN and the Maritime Crimes in Southeast Asia,” *Journal of Social Sciences* Vol.6,

- No. 1 (January-June, 2016): 84, <http://www.library.polsci.chula.ac.th/dl/c073a15403abaf55bb57bd5b-f464cb79>.
20. Marc-Antoine Eyl-Mazzega and Carole Mathieu, “Make our Planet Great Again: Macron’s Leadership on Climate Change,” French Institute of International Relations, April 23, 2018, https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/gomart_hecker_macron_diplomat_new_french_foreign_policy_2018.pdf (accessed on June 23, 2021).
 21. Aude Lemonsu, Anne Lise Beaulant, Samuel Somot and Valery Masson, “Evolution of the Heat Wave Occurrence over the Paris Basin (France) in the 21th Century,” Climate Research Vol. 61, No. 1 (September 2, 2014): 86, <https://www.jstor.org/stable/24896198>.
 22. ข้อตกลงปารีส (Paris Agreement) เป็นส่วนเพิ่มเติมของกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ (The United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) ถูกจัดทำขึ้นระหว่างการประชุมรัฐภาคีของ UNFCCC ครั้งที่ 21 ณ กรุงปารีส ในปี 2015 เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ ภายหลังที่พิธีสารเกียวโตจะสิ้นสุดในปี 2020 โดยมีวัตถุประสงค์ในระยะยาวเพื่อลดก๊าซเรือนกระจกให้อุณหภูมิของโลกต่ำกว่า 2 องศา และเพื่อสนับสนุนให้ประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ ปัจจุบันมีประเทศที่ร่วมลงนามและให้สัตยาบันกว่า 190 ประเทศ (ธีรชัย เกื้อเกตุ, 2017).
 23. “US Tells UN It is Pulling Out of Paris Climate Deal,”

- Aljazeera, November 4, 2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/11/4/us-tells-un-it-is-pulling-out-of-paris-climate-deal> (accessed on May 20, 2021).
24. Joshua S. Dadural and Leah R. Reznikov, “Interest in and Awareness of French President Emmanuel Macron’s Make our Planet Great Again Initiative,” *Social Sciences* Vol. 7 No. 7 (June, 2018):1 <https://doi.org/10.3390/socsci7070102>.
25. Rachael Kennedy and Alastair Jamieson, “Emmanuel Macron and Xi Jinping to Agree Irreversibility of Paris Climate Accord,” *Euronews*, November 6, 2019, <https://www.euronews.com/2019/11/05/emmanuel-macron-and-xi-jinping-to-agree-irreversibility-of-paris-climate-agreement> (accessed on May 20, 2021).
26. Manoranjan Mohanty, “Xi Jinping and the Chinese Dream,” *Economic and Political Weekly* Vol. 48, No. 38 (September 21, 2013): 34, <https://www.jstor.org/stable/23528539>.
27. Kwa Chong Guan, “The Maritime Silk Road: History of an Idea,” *Nalanda-Sriwijaya Center Working Paper*, No. 23, (October 2016): 6.
28. Kittimai Thananaken, “China’s 21st Maritime Silk Road : Imp;ication for Southeast Asia,” *Securities Studies Booklet* Vol. 195, (March, 2018): 6.
29. Eakkarin Bumrunpak, “South China Sea Disputes,” *BBC NEWS*, August 25, 2020 <https://www.bbc.com/thai/international-53893154> (accessed on December

- 1, 2021).
30. Andrew S. Erickson and Conor M. Kennedy, “China’s Island Builders,” *Foreign Affairs*, April 9, 2015, <https://www.foreignaffairs.com/articles/east-asia/2015-04-09/chinas-island-builders> (accessed on June 25, 2021).
 31. Roland Seib, “China in the South Pacific: No New Hegemon on the Horizon,” *Peace Research Institute Frankfurt*, No.90 (2019): 39, <https://www.ssoar.info/ssoar/handle/document/29276>.
 32. Zulfqar Khan and Fouzia Amin, “Pivot and Rebalancing: Implications for Asia-Pacific Region,” *Policy Perspectives* Vol. 12, No. 2 (2015): 6, <https://doi.org/10.13169/polipers.12.2.0003>.
 33. Aaron Ettinger, “Trump’s National Security Strategy: America First meets the Establishment,” *International Journal of East Asian Studies* Vol. 73, No. 3 (September, 2018): 475,.
 34. Juthatip Klaitabtim, “America First: Grand Strategy of the United States Foreign Policy under Donald Trump Presidency,” *Journal of Social Science and Humanities* Vol. 46, No. 2 (July-December, 2020): 91.
 35. Thapiporn Suporn, “Unraveling Triadic Relationship in Trump’s Foreign Policy: Internationalism, Nationalism, and Trumpism,” *International Journal of East Asian* Vol. 23, No. 2 (July-December, 2019): 48, <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/easttu/article/view/241335>.
 36. Ziad Ghaith, David Natcher and Suren Kulshreshtha,

- “Economic Impact of the United States withdrawal from Trans-Pacific Partnership on Canada: A Computable General Equilibrium Based Analysis,” *Journal of Applied Business and Economics* Vol. 20, No. 8 (December, 2018): 20, <https://doi.org/10.33423/jabe.v20i8.213>.
37. Josh Lederman and Lisa Mascaro, “Macron resists Trump’s America First in Speech to Congress,” AP NEWS, April 25, 2018, <https://apnews.com/article/north-america-donald-trump-ap-top-news-international-news-nationalism-c36af69bb54f4228940a1da1637cd493> (accessed on June 25, 2021).
 38. Natthanan Kampaengsin, “Global Britain?: The Future of the United Kingdom after Withdrawal from the European Union,” *Journal of European Studies* Vol. 25, No. 1 (January-August, 2018): 117.
 39. Heather A. Conley, “The European Sovereign Debt Crisis in Review and Happy Holidays to You!,” Center for Strategic and International Studies, December 21, 2011, <https://www.csis.org/analysis/european-sovereign-debt-crisis-review-and-happy-holidays-you> (accessed on June 26, 2020).
 40. Uthaipan Promkhatkaew, “Italy’s membership, Euro-zone Crisis and the Possibility of Italeave,” *Journal of European Studies* Vol. 24, No. 1 (January-June, 2019): 142.
 41. “Trump vows Phenomenal Post-Brexit Trade Deal during UK visit,” DW, June 4, 2019, <https://www.>

dw.com/en/trump-vows-phenomenal-post-brex-it-trade-deal-during-uk-visit/a-49045439 (accessed on June 26, 2021).

42. Joseph S. Nye, “Get Smart; Combining Hard and Soft Power,” *Foreign Affairs*, July 2019, <https://www.foreignaffairs.com/articles/2009-07-01/get-smart> (accessed on December 1, 2021).
43. Zach Silberman, “Hillary Clinton and the Story of Smart Power,” U.S. Global Leadership Coalition, June 12, 2014, <https://www.usglc.org/blog/hillary-clinton-and-the-story-of-smart-power/> (accessed on July 1, 2021).
44. Connor Shane Diffley, “De Gaulle’s Pursuit of Grandeur: A Visionary Example of Foreign Policy or an Elaborate Evolution of the Foreign Policy Adopted by the Fourth Republic?,” *Academia*, April 24, 2015, <https://stmarys-twickenham.academia.edu/ConnorShaneDiffley> (accessed on July 2, 2021).
45. Edward A. Kolodziej, *French International Policy under De Gaulle and Pompidou* (Cornell University Press, 1974), 123.
46. *Ibid.*, 11.
47. Vannapar Tirasangka, *France Republic, Constitution, Political Institution Structure* (Faculty of Political Science, Thammasat University, 2019), 197-198. (in Thai)
48. “European Union-EU,” Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand, June 28, 2012, <https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcc2715e39c306000a35d?->

- cate=5d5bcb4e15e39c3060006872 (accessed on August 14, 2021). (in Thai)
49. Ministry of Europe and Foreign Affairs, “The Indo-Pacific region: a Priority for France.”
 50. Surachart Bamrungsuk, “World 2020: Continuity and Change,” Matichon Weekly, February 29, 2020, https://www.matichonweekly.com/column/article_280377 (accessed on August 14, 2021). (in Thai)
 51. Supamit Pitipat, “Germany and the Indo-Pacific Strategy,” Post Today, October 30, 2020, <https://www.posttoday.com/politic/columnist/636834> (accessed on August 14, 2021). (in Thai)
 52. Nontiwat Sarmanbutra, “The Security of Japan Toward ASEAN in the Abe Administration,” (Master of Arts, Chulalongkorn University, 2019), 19. (in Thai)
 53. Juthatip Klaitabtim, “Realism in the United State Foreign Policy under Donald Trump Presidency,” Kasetsart University Political Science Review Journal Vol. 6, No. 2 (2019): 5. (in Thai)
 54. “EU Strategy for Cooperation in the Indo-Pacific,” European Union External Action (EEAS), April, 19, 2021, https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/96741/EU%20Strategy%20for%20Cooperation%20in%20the%20Indo-Pacific (accessed on June 7, 2021).